

Tilbudskatalog

Rammeaftale

2025

Indhold

Fakta om Institut for Syn og Hørelse	4
Om instituttets rammeaftaleydelser	6
Fagligt indhold	12
Generel rådgivning - Ydelse 1A.....	16
Småbørn (0-6 år) - Ydelse 2A.....	18
Skolebørn (6-18 år) - Ydelse 2B.....	20
Unge og voksne (18- år)- Ydelse 2C.....	22
Børn og voksne med medicinsk-optisk definerede varige øjenlidelser - Ydelse 2D	24
Kommunikationsundervisning - Ydelse 2E	26
Hjælpemiddelpulje - Ydelse 3A, 3B, 3C	28
 Øvrige ydelser uden for rammeaftalen:	
Uddannelsessøgende - Ydelse 4A	34
Integration og fastholdelse på arbejdsmarkedet - Ydelse 4B.....	36
Synsscreening af voksne med psykiske udviklingshandicap - Ydelse 4E.....	38

Fakta om Institut for Syn og Hørelse (ISH)

Drift: **Region Nordjylland, Specialektoren**

Adresse: Sofiendalsvej 91, 9200 Aalborg SV

Tlf.: 97 64 70 00

E-mail: synoghoere@rn.dk

Sikker mail: synoghoere@rn.

Hjemmeside: ish.rn.dk

Målgrupper:

- Personer med nedsat hørelse eller døvhed
- Personer med problemer afledt af tinnitus eller lydoverfølsomhed
- Personer med en varigt nedsat synsfunktion (blinde og svagsynede)
- Personer med medicinsk-optisk definerede, varige øjenlidelser
- Personer med væsentligt nedsat tale-, læse- og skrivefunktion

Ydelser:

Institut for Syn og Hørelse (herefter ISH) tilbyder konsulentbistand over for de nævnte målgrupper i henhold til en række særskilte leverandøraftaler:

Rammeaftaleydelser: ISH leverer konsulent- og hjælpemiddelydelser på syns- og høreområdet til de nordjyske kommuner som en del af Nordjysk Socialaftale.

Sundhedsydelser: ISH varetager instruktioner i høreapparatbrug på de offentlige høreklinikker på sygehusene i Nordjylland samt varetager efterjustering af offentlig udleverede høreapparater. ISH varetager regionens tilbud om AVT-undervisning for børn med høreapparatskrævende hørenedsættelse. ISH varetager for Audiologisk Afsnit test og udredning af børn, unge og voksne i forhold til APD. ISH betjener Audiologisk Afsnits CI-klinik, der har til huse på Sofiendalsvej 91.

VISO KaS: ISH leverer landsdækkende specialrådgivning om børn og unge med høretab gennem Hørerådgivningen - Børn & Unge (www.horeradgivning.dk). Opgaven løftes efter kontrakt med Bolig- og Socialstyrelsen.

VISO: ISH leverer landsdækkende specialrådgivning til børn og unge med væsentlig nedsat tale-, læse- og skrivefunktion (alternativ supplerende kommunikation). Opgaven løftes efter kontrakt med Bolig- og Socialstyrelsen.

Jobcentre: ISH tilbyder konsulentbistand i jobcentersager efter bestilling fra de nordjyske jobcentre.

Ungdomsuddannelser: ISH tilbyder på vegne af Styrelsen for Undervisning og Kvalitet konsulentbistand vedrørende syns- og høreproblemer hos elever på ungdomsuddannelser.

Personalesammensætning

På ISH arbejder ca. 55 ansatte: Tilbudsleder, afdelingsledere, hørekonsulenter, audiologpæder, hørevejledere, synskonsulenter, IKT-konsulenter, optometriste, sekretærer, teknikere, medhjælp og tilkøbt øjenlægekonsulent.

Alle konsulenter har gennemgået længerevarende specialistuddannelser og er desuden videreuddannede til at varetage netop deres målgruppe.

Høreafdelingens træffesteder 2025

Ankermedet, Skagavej 132, 9990 Skagen

Dagcentret Lynggården, Østergade 30, 9850 Hirtshals
Dagcentret Markedsgade 25, 9870 Sindal

Regionshospitalet Nordjylland, Høreklinikken, Barfredsvej 83, 9900 Frederikshavn

Høreklinikken, Åge Holms Vej 5, 9800 Hjørring

Aktivitetcentret, Bredgade 55, 9700 Brønderslev

Sofielund, Muldebærvej 5, 9330 Dronninglund
Aktivitetcentret, Parkvænget 25, 9690 Fjerritslev

Sundhedshuset, Sygehusvej 6, 9460 Brovst
Rådhuset, Toftevej 43, 9440 Aabybro

Institut for Syn og Hørelse, Sofiendalsvej 91, 9200 Aalborg SV
Aktivitetcentret, Bøgely, 9670 Løgstør

Højgården, Højgårdsvej, 9640 Farsø

Ældrecentret Solvang, Gislumvej 41-75, 9600 Aars
Dagcentret Bernadottegården 94, 9560 Hadsund

Hobro sygehus, Høreklinikken, Stolbjergvej 8, 9500 Hobro

Rådhuset, Ågade 25 D, 9620 Aalestrup

SYN- og IKT-området træffesteder

Institut for Syn og Hørelse, Sofiendalsvej 91, 9200 Aalborg SV

Sygehus Thy-Mors, Thylandsvej 37, 7700 Thisted

Høreklinikken, Åge Holms Vej 5, 9800 Hjørring

Om instituttets rammeaftaleydelser

Institut for Syn og Hørelse underviser, vejleder og rådgiver voksne hørehæmmede, synshandicappede børn, unge og voksne, samt børn, unge og voksne med væsentligt nedsat tale, læse- og skrivefunktion. Derudover leveres der service til gruppen af personer med medicinsk-optisk definerede varige øjnelidelser.

Instituttet rådgiver også sagsbehandlere, lærere, pædagoger og andre fagpersoner, der kommer i kontakt med ovennævnte målgrupper.

Høreområdet

Ydelsernes lovgivningsmæssige grundlag udspringer først og fremmest af Lov om Specialundervisning for Voksne, Lov om Social Service og Sundhedsloven, men kan også dække behov beskrevet i f.eks. arbejdsmarkedslovgivningerne.

Henvendelse

De fleste ydelser gives efter henvendelse fra brugere eller pårørende til brugere, som oplever at klare sig høremæssigt dårligt på trods af høreapparatbrug, eller som har problemer med deres høreapparater eller høretekniske hjælpemidler.

Hovedparten af kontakterne sker gennem instituttets telefonrådgivning eller ved fremmøde på vores træffesteder. Andre henvendelser sker ved, at brugere eller pårørende møder op på instituttet eller kontakter os via mail, breve etc.

En del kontakter sker også gennem plejepersonale, høreomsorgshjælpere og sagsbehandlere eller som henvisninger fra Audiologisk Afdeling og privatpraktiserende ørelæger.

Udredning

Ved den første henvendelse tages der stilling til om problemerne kan udredes og måske forsøges løst allerede i telefonen. For mange brugere kan det dog være svært at vurdere eller forklare sig om hvori problemerne præcist består, og der er i mange tilfælde tale om sammensatte problemer, der må klares i flere trin.

Gennem telefonsamtalen afdækkes i første omgang om der f.eks. er tale om betjeningsproblemer eller evt. defekter på høreapparatet, som kan klares ved en instruktion i telefonen, eller en kort vejledning i at sende udstyret til reparation. Knap halvdelen af henvendelserne i telefonrådgivningen løses allerede i telefonen.

Hvis problemerne skønnes at kræve en nærmere udredning eller hørepædagogisk indsats, aftales et møde med brugeren på træffestedet i hjemkommunen eller ved hjemmebesøg. Her udredes problemerne nærmere, og der aftales en fremgangsmåde for de forskellige løsningsmuligheder.

Hørekonsulentens handlemuligheder kan i forenklet form opstilles således:

1. Den pædagogiske indsats

Denne handler især om at give brugeren kompetencer til at klare sig bedre kommunikativt, herunder gode råd om høretaktik, mundaflæsning osv.

Der kan desuden gives en forklaring om særlige forhold som skelneproblemer, og en forståelse for høretab og hjælpemidlers muligheder og begrænsninger. Alt sammen kan det forbedre brugerens evne til at vurdere og acceptere egne høremæssige muligheder i forhold til livsførelse.

Desuden vurderes relevansen af undervisningsforløb i f.eks. tegnstøttet kommunikation, tinnitustilvænning mv.

I den pædagogiske indsats inddrages nærmeste pårørende i så vid udstrækning som muligt.

2. Den praktisk/tekniske indsats

Denne handler især om at vurdere fejl eller uhensigtsmæssig lydindstilling på høreapparater, at udskifte smådele som filtre og slanger, eller at finjustere lydindstillingerne på høreapparatet.

Herudover vurderes behovet for afprøvning af hjælpe midler som f.eks. teleslynge, forstærkertelefon, eksterne mikrofoner og tilkobling til eksisterende ringe/ alarmsignaler i hjemmet og tilkobling til tv.

I situationer, hvor det af den ene eller anden grund ikke fungerer med de udleverede høreapparater, udlånes et midlertidigt låneapparat. Det kan f.eks. være i ventetiden på ny undersøgelse, eller hvis den udleverede høreapparattype ikke fungerer pga. pludselige ændringer i hørelsen osv.

3. Den koordinerende indsats

Denne handler især om at udrede behovet for at inddrage andre instanser eller aktører samt at holde trådene samlet for brugeren.

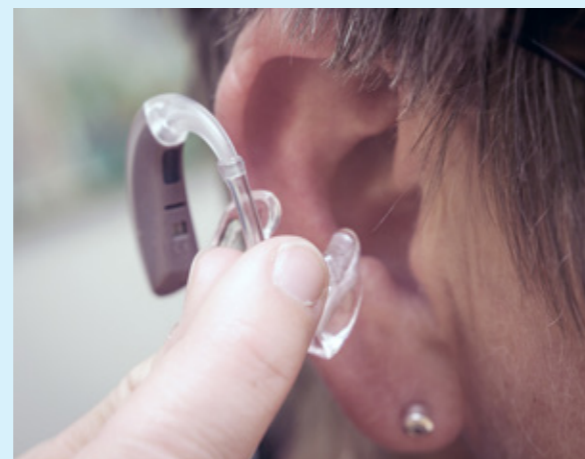
Det kan f.eks. være rådgivning til kommunale sagsbehandlere om bevilling af høretekniske hjælpemidler, kontakt til høreapparatfirmaer vedrørende fejl på høreapparater, vurdering

af orienterende høreprøver eller kontakt til Audiologisk Afdeling angående høreapparatbehandlingen.

Indsatsen består også i at holde kommunale omsorgsmedarbejdere opdaterede med viden om hørehæmmede og generelle oplysninger om muligheden for hjælp

4. Decentral opgaveløsning

Instituttets virksomhed er lagt an på at tilbyde sin bistand decentralt, så tæt på brugerens bopæl som muligt. Derfor foregår meget af indsatsen lokalt på træffesteder i kommunerne (se oversigt side 5) eller i eget hjem, hvor hørekonsulenten sammen med brugeren udreder problemerne, og i mange tilfælde løser dem på stedet, eller aftaler om der evt. skal inddrages andre instanser.

Syn og alternativ og supplerende kommunikation

Folkeskolelovens bestemmelser vedrørende specialpædagogisk bistand samt Servicelovens bestemmelser om specialrådgivning er grundlaget for betjeningen af børneområdet. Voksenområdet betjenes på samme grundlag som høreområdet. Dertil kommer bestemmelser vedrørende specialpædagogisk støtte til ungdomsuddannelser mv.

Henvendelse

Der sker henvendelser og henvisninger fra øjenlæger, øjenafdelinger, brugere, pårørende, kommunalt personale (sagsbehandlere, lærere og pædagoger), optikere mv.

Oftest er grundlaget for en henvendelse, at brugeren oplever problemer med at klare sine daglige gøremål og kommunikation på grund af svækket syn eller problemer med nedsat tale-, læse- og skrivefunktion.

En anden type henvendelser går på, at brugeren har problemer med at klare undervisning, uddannelse eller arbejde på grund af synsproblemer eller øvrige kommunikationsproblemer.

Kontakterne går gennem vores telefonrådgivning eller ved skriftlige henvisninger samt ved personligt fremmøde.

Udredning

Ved henvendelse og henvisning i synssager iværksettes intern visitation, dvs. der indhentes øjenlægeoplysninger. Hvis der ikke findes en aktuell øjenlægeundersøgelse, henvises der til øjenlæge. På baggrund af øjenlægeoplysninger tages der stilling til, om brugeren er inden for målgruppen, der er berettiget til yderligere foranstaltninger.

I sager, der vedrører øvrige kommunikationshandicap, tages der stilling på baggrund af speciallægeerklæringer samt øvrig individuel vurdering.

Herudover vurderes behovet for afprøvning af hjælpe midler som f.eks. teleslynge, forstærkertelefon, eksterne mikrofoner og tilkobling til eksisterende ringe/ alarmsignaler i hjemmet og tilkobling til tv.

På baggrund af den diagnostiske udredning iværksettes pædagogisk udredning gennem rådgivningssamtaler med en syns- eller IKT-konsulent i brugerens hjem, på skoler og institutioner, uddannelsessteder og arbejdspladser eller ved indkaldelser til instituttet.

Ved mødet med synskonsulenten udredes problemerne nærmere, og der aftales en fremgangsmåde for de forskellige løsningsmuligheder.

Syns- eller IKT-konsulentens handlemuligheder kan i forenklet form opstilles således:

1. Den pædagogiske indsats

Indsatsen drejer sig i særlig grad om at give brugeren kompetencer til at klare sin hverdag på trods af sit syns- og/eller kommunikationshandicap. Der arbejdes med tre hovedområder:

- ADL-området omhandler kompenserende teknikker til at klare praktiske gøremål i dagligdagen.
- Mobilityområdet omhandler kompenserende teknikker til at færdes selvstændigt i nærområde, lokalmiljø, skolevej mv.

- C. Kommunikationsområdet drejer sig om brug af hjælpemidler til kommunikation og teknikker i forbindelse med brug af hjælpemidler til kommunikation.

I alle sagsområder indgår der i løsningen af syns- og kommunikationsproblemer et samspil mellem indlæring af teknikker for kompensation, brug af relevante hjælpemidler samt instruktion og undervisning i brugen af hjælpemidler.

På børneområdet arbejdes der ud fra samme principper, men med fokus på barnets optimale integration i forhold til skole- og institutionstilbud lokalt samt i familie- og fritidsliv.

2. Den praktisk/tekniske indsats

Stort set alle aktiviteter tager udgangspunkt i en praktisk tilgang til problemløsningen. Indlæring af kompenserende teknikker tager udgangspunkt i praktisk træning under instruktion. Ligesom afprøvelse og udredning vedr. valg og brug af hjælpemidler forgår som systematisk praktisk træning under instruktion.

Hovedområderne i hjælpemiddeludredningen udgør:

Svagsynsoptik

Lupper (luplamper, håndlupper, lyslupper, standlupper), lupbriller, kikkerter, kikkertbriller, filterbriller, CCTV (elektronisk læseapparat), optikunderstøttede hjælpemidler (særlig belysning, skråplader, konceptholdere).

Særlige teknologiske hjælpemidler

Specialfremstillet handicapkompenserende software, specialfremstillet hardware, f.eks. bruger-tilpassede kommunikationsprogrammer, læse/stave-kompenserende software, computer, som kan styres med øjen- eller hovedbevægelser, stemmen eller særligt fremstillede alternativer til mus og tastatur, talemaskiner med bogstaver eller symboler.

Øvrige hjælpemidler til synshandicappede

Talende ure, blindestokke, digitale afspillere og digitale notatapparater, telefoner med specielle afmærkninger, øvrige hjælpemidler til almindelig daglig livsførelse, orientering og færdsel samt foranstaltninger vedrørende speciel rumbelysning og foranstaltninger vedrørende arbejdspladsbelysning.

Undervisningshjælpemidler

Særlige pædagogiske hjælpemidler, særlige undervisningsmaterialer og tekniske hjælpemidler (synshandicappede, småbørn og skoleelever, f.eks. CCTV med tavlekamera, CCTV, punktskriftsapparater, punktskriftscomputere, særlige skråstillede borde og særlig belysning. Særlige kommunikationssystemer, herunder materialer til alternativ kommunikation (billed-/ symbolkommunikation, auditiv scanning).

Medicinsk-optisk defineret varig øjenlidelse Briller, filterbriller, kontaktlinser, urglasforbindinger, øjenproteser i glas eller akryl.

Hjælpemiddelforsyning

Indkøb, udlevering, levering og servicering af hjælpemidler (installation, teknisk instruktion, reparation, udskiftning, support og opgradering), fremstilling, transportopgaver og logistik.

3. Den koordinerende indsats

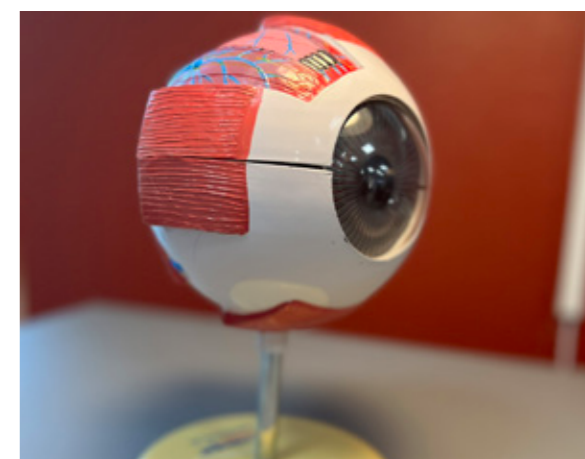
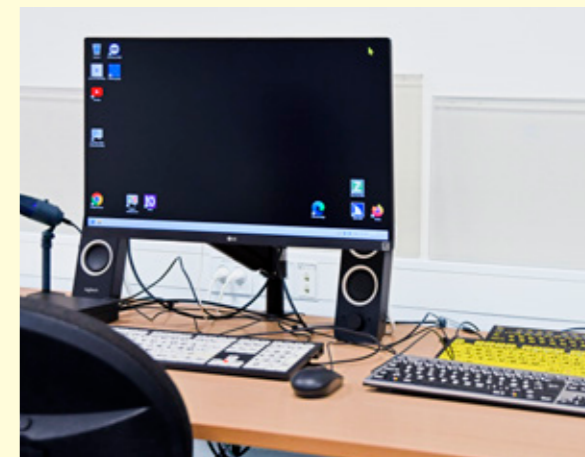
Inddragelse af øvrige instanser lokalt er en vigtig del af den samlede indsats, øjenlæger, PPR-kontorer, lærere, pædagoger, pårørende mv. er vigtige samarbejdspartnere på børneområderne.

På voksenområderne er der samarbejde med øjenlæger, optikere, kommunale sagsbehandlere, personale i plejesektoren, pårørende og brugerorganisationer.

Der er en løbende informationsaktivitet over for de medarbejdere, der betjener brugerne i det kommunale system.

4. Decentral opgaveløsning

Langt den største del af aktiviteterne foregår decentralt på daginstitutioner, skoler, uddannelsessteder, arbejdspladser. På voksenområdet foregår aktiviteterne mest i brugerens hjem.

Fagligt indhold

Instituttets enkeltydelser opdeles i fire hovedkategorier med udspring i lovgivningen

Udredning og visitation

Via samtaler med borgeren og pårørende/relateret personale afdækkes funktionsnedsættelsens betydning i forhold til kommunikation, udvikling, daglige gøremål, skole og uddannelse, job og fritid. Udredningen er beslutningsgrundlag for, om der er hjemmel til at iværksætte videre foranstaltninger. Udredningen er også aftalegrundlaget mellem borgeren og Institut for Syn og Hørelse, hvorpå yderligere tilbud aktiveres, således at fuld brugerinddragelse og -indflydelse sikres. Endelig danner udredningens konklusioner fagligt grundlag for anmodning til hjemkommunen vedrørende bevilling af forløb af længere varighed og visse hjælpemidler.

Specialundervisning og specialpædagogisk bistand

Konkret undervisning og bistand, der sigter mod at afhjælpe eller begrænse virkningerne af funktionsnedsættelsen, og som kan indeholde:

- Brug af hjælpemidler og teknikker til kommunikation
- Kommunikationsundervisning
- Kompenserende teknikker og hjælpemidler vedrørende almindelig daglig livsførelse
- Mobilityundervisning – dvs. kompenserende teknikker vedrørende selvstændig orientering og mobilitet (synsområdet).

Rådgivning og vejledning

Generel rådgivning om tilbud fra det offentlige og private. Rådgivningen indeholder vejledning om:

- Den aktuelle diagnoseprognose og funktionsnedsættelsens indflydelse på brugerens aktiviteter
- Kompensationsmuligheder i form af alternative strategier, teknikker og hjælpemidler.
- Kommunikationspotentiale og behov samt alternative kommunikationsformer
- Vurderinger og henvisninger til relevante foranstaltninger internt og eksternt.

Hjælpemidler

Omfatter høretekniske hjælpemidler, optiske og optikunderstøttende synshjælpemidler, særlige teknologiske kommunikationshjælpemidler samt særlige undervisningsmaterialer og tekniske hjælpemidler til synshandicappede (undervisningshjælpemidler) og øvrige hjælpemidler til synshandicappede.

Tilbuddet omfatter afprøvning, instruktion og bistand i forbindelse med sagsbehandling og udlån, forsyning, levering samt reparation og udskiftning.

Ydelseskatalog og aftalte vilkår rammeaftale 2025

Ydelsesnavn	Målgruppe	Beskrivelse	Lovgrundlag	Anslået fordeling på lovgrundlag		Takst (kr.)	Enhed	Finansieringsform
				SEL	FSL/LSV			
1A Generel rådgivning og information Høreområdet	Voksne med nedsat hørelse samt pårørende og professionelle	Generel vejledning og rådgivning.	SEL §§ 5, 10, og 12 Is v § 1	70%	30%	1.392.416	Styk	Trækingsret
1A Generel rådgivning og information Syns- og IKT-området	Børn og voksne med nedsat syn eller andre kommunikationsvanskeligheder samt pårørende og professionelle	Generel vejledning og rådgivning.	SEL §§ 5, 10 og 12 FSL § 20 Is v § 1	70%	30%	1.248.051	Styk	Trækingsret
2A Småbørn (0-6 år)	Småbørn (0-6 år). Syns-/ ASK- og IKT-området	Udredning, rådgivning, vejledning og undervisning Afprøvning af hjælpemidler	SEL §§ 5, 10, 11, 112 og 113 FSL § 20	80%	20%	1.034	time	Timetakst
2B Skolebørn (6-18 år)	Skolebørn (6-18 år). Syns-/ ASK- og IKT-området	Udredning, rådgivning, vejledning og undervisning Afprøvning af hjælpemidler	SEL §§ 5, 10, 11, 112 og 113 FSL § 20	20%	80%	1.034	time	Timetakst
2C Unge og voksne (18<)	Høreområdet, Syns-/ ASK- og IKT-området	Udredning, rådgivning, vejledning og undervisning	SEL §§ 5, 10, 12, 112 og 113 Is v §1	60%	40%	1.034	time	Timetakst (a conto)
2D Børn og voksne	Børn og voksne med medicinsk-optisk definerede øjenlidelser	Specialoptisk udredning, rådgivning, vejledning Afprøvning af hjælpemidler	SEL §§ 5, 10, 12, 112	100%		1.034	time	Timetakst
2E Voksne (18<) Kommunikationsundervisning	Høreområdet, synsområdet	Specialundervisning for voksne vedrørende kommunikation Individuelt eller på hold	Is v § 1		100%	1.034	time	Timetakst
3A Hjælpemiddelpulje Optiske og optikunderstøttede hjælpemidler og IT-hjælpemidler	Børn og voksne på synsområdet (blinde og svagsynede). Voksne (18<) på teknologiområdet	Forsyning og servicering af hjælpemidler	SEL §§ 112 og 113	100%		14.832.983	Styk	Trækingsret
3B Hjælpemiddelpulje Øvrige hjælpemidler til blinde og svagsynede	Børn og voksne på synsområdet (blinde og svagsynede)	Forsyning og servicering af hjælpemidler	SEL §§ 112 og 113	100%		1.559.474	Styk	Trækingsret
3C Hjælpemiddelpulje Undervisningsmaterialer og tekniske hjælpemidler	Børn (0-18 år) på synsområdet (blinde og svagsynede)	Forsyning og servicering af hjælpemidler	FSL § 20		100%	652.728	Styk	Trækingsret

I stort set alle sagsforløb indgår der elementer fra alle kategorier.

Aftalemodel for institut for syn og hørelse

Alle vilkår for instituttets udbud af ydelser er aftalt i Nordjysk Socialaftale mellem kommunalbestyrelserne i de 11 nordjyske kommuner og Regionsrådet.

Gennem Socialaftalen fastlægges udbud af de forskellige ydelsestyper, kapacitet til de forskellige målgrupper, principper for afregning og gældende takster. Desuden indeholder den konkrete aftaler om visitation til instituttets ydelser og håndtering af henvendelser fra borgere, samt muligheder for den enkelte kommune for at indgå bilaterale aftaler med instituttet.

Nordjysk Socialaftale kan læses på Rammeaftalesekretariatets hjemmeside: Forside (rammeaftalernord.dk)

Trækningsretten vedrørende generel information (ydelse 1a)

På Institut for Syn og Hørelse omfatter trækningsretten bl.a. ydelse 1A: Generel rådgivning og information. Henvendelser i 1A relaterer sig ikke i alle tilfælde til et bestemt CPR-nummer og opfylder Servicelovens bestemmelser om muligheden for anonym rådgivning. Alle borgere og ansatte fra tilmeldte kommuner kan således frit henvende sig til instituttet vedrørende generel information. Ydelse 1A finansieres efter objektive kriterier på baggrund af kommunernes befolkningstal.

Tilmelding til ydelse 1A er en forudsætning for leverancen af de timetakstfinansierede ydelser for målgruppen. Ydelse 1A kan alene fravælges, såfremt kommunen ikke ønsker at benytte øvrige ydelser på henholdsvis høre- eller syns-/ASK- og IKT-området.

Timetakst og fri henvendelse til CPR-relaterede ydelser (YDELSE 2A, 2B, 2C, 2D OG 2E)

CPR-relaterede ydelser 2A-2E afregnes efter timetakst.

Medmindre andet aftales bilateralt, er der fri henvendelsesret for borgere inden for målgrupperne til konsulentbistand fra Institut for Syn og Hørelse således, at borgere inden for en årlig ramme på maksimalt fem timer kan tilbydes udredning og eventuel kortvarig aktivitet.

Den enkelte kommune kan efter ønske aftale en tilpasning af den øvre grænse (fem timer) eller helt fravælge den fri henvendelsesret til instituttet.

Den fri henvendelsesret skal sikre en nem og smidig adgang for borgerne samt sikre, at forløb med kortvarig aktivitet udføres med et minimum af medgået tid til administration. Der afregnes kun for den faktisk forbrugte tid, som opgøres i borgerkontakt, for- og efterbehandling samt kørsel.

Ved behov for timer ud over fem timers rammen sendes ansøgning til hjemkommunen.

Betalingsmodellen indeholder følgende princip vedrørende afregning af køretid: Køretid fra institutternes hovedadresser eller satellitadresser til de enkelte kommuner eller borgernes hjemadresse afregnes på almindelig timetakst.

De kommunale hjælpemiddel-puljer på syns- og teknologi-området (YDELSE 3A, 3B OG 3C)

De fælleskommunale hjælpemiddel-puljer på Institut for Syn og Hørelse finansieres gennem objektive kriterier. Ydelse 3A finansieres på baggrund af de enkelte kommuners andel af syns- og teknologi-brugere i instituttets database, mens ydelse 3B og 3C finansieres på baggrund af kommunens befolkningstal.

Ydelserne leveres som obligatoriske ydelser til kommunerne, medmindre den enkelte kommune foretager et aktivt fravalg.

FAKTABOX:

INSTITUT FOR SYN OG HØRELSE

Betjener samlet set hvert år ca. 11.000 nordjyske borgere med hørenedsættelse, synsnedsættelse eller anden nedsat kommunikationsfunktion

Betjener borgerne i alle aldersgrupper (småbørn til ældre) med alle grader af ovennævnte alvorlige funktionsnedsættelser

Betjener borgere fra alle regionens kommuner enten efter egen henvendelse eller efter henvisning fra kommuner, sundhedssystemet eller private

Besvarer årligt ca. 25.000 henvendelser fra brugere, pårørende, kommunalt eller regionalt ansatte og mange forskellige private aktører.

Generel rådgivning

Ydelse 1A

Målgrupper

Personer med en væsentlig og varigt nedsat synsfunktion, (blinde og svagsynede) samt pårørende og professionelle.

Personer med medicinsk-optisk definerede varige øjenlidelser, det vil sige brugere, som oftest ikke er synshandicappede, men som har behov for specialfremstillede tilskudsberettigede optiske synshjælpemidler samt pårørende og professionelle.

Personer med væsentligt nedsat tale-, læse- og skrivefunktion og deraf følgende kommunikationshandicap samt pårørende og professionelle.

Voksne med hørevanskeligheder samt pårørende og professionelle.

Hørevanskeligheder omfatter målte og oplevede problemer med lydopfattelse, lytteevne, forståelse og kommunikation, samt væsentlige gener i form af tinnitus eller lydoverfølsomhed.

Formål

Overfor borgeren at vejlede og rådgive om tilbud og muligheder for at afhjælpe eller begrænse de varige følger af den nedsatte synsevne og/eller kommunikationsevne. Over for kommunerne at stille det faglige specialistgrundlag og beredskab til rådighed således, at disse sættes i stand til at opfylde borgerens retskrav på vejlednings- og rådgivningsydelser (herunder mulighed for anonym henvendelse).

Indhold

Rådgivning og vejledning

- Rådgivning og vejledning til borger og pårørende
- Rådgivning og vejledning til kommunale myndigheder, institutioner mv.

Aktiviteter

- Åben telefonrådgivning
- Åben konsultation efter forudgående tidsaftale
- Informationsarrangementer for borgere og pårørende samt kommunale medarbejdere
- Besvarelse af henvendelser via email, breve etc.
- Udgivelse af informationsmateriale

Hjælpemiddeludstilling af:

- Optiske og øvrige synshjælpemidler
- Særlige pædagogiske hjælpemidler, undervisnings
- materialer og tekniske hjælpemidler
- Særlige IT-hjælpemidler
- Høretekniske hjælpemidler til kommunikation, TV- og radiolytning samt alarmer i form af lyd, lys, vibrationer mv.

Lovgrundlag

Serviceovens §5, stk.2, §10, §12
Folkeskolelovens §20, stk. 2, §20, stk. 3
Lov om specialundervisning for voksne §1, stk. 3

Takster

Ydelsen finansieres på baggrund af aftale om trækningsret.

Fordeling

Undervisningslovgivning/sociallovgivning:
30/70

FAKTABOKS

Institut for Syn og Hørelse besvarer årligt ca. 25.000 henvendelser fra borgere og professionelle fra alle kommuner i Regionen Nordjylland i henhold til ydelse 1A.

De fleste henvendelser kommer fra borgere og pårørende.

Småbørn (0-6 år)

Ydelse 2A

Målgruppe

Småbørn med væsentlig varigt nedsat synsfunktion (blinde og svagsynede) samt pårørende og professionelle. Småbørn med væsentligt nedsat kommunikationsevne (kommunikationshandicappede) samt pårørende og professionelle.

Formål

Over for barnet og dets nærmeste pårørende at afhjælpe eller begrænse følgerne af den nedsatte synsevne og/eller kommunikationsevne med henblik på at styrke barnets lærings- og øvrige udviklingspotentiale.

Over for kommunerne at stille det faglige grundlag og beredskab til rådighed således, at disse sættes i stand til at opfylde barnets og de pårørendes retskrav på:

- udredningsydelse
- Vejlednings- og rådgivningsydelse
- Specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand
- Hjælpemiddelydelse

Omfang

Der er fri henvendelsesret for småbørn op til en årlig ramme på fem timer jf. aftalemodellen. Synshandicappede børn, som er visiteret til Institut for Syn og Hørelse, modtager som minimum to skole/institution/ hjemmebesøg årligt.

Indhold

Udredning og intern visitation

- Observation
- Synstestning
- Specialoptisk udredning
- Tværfaglig udredning af funktionsnedsættelse med henblik på kommunikationspotentiale og behov

Tværfaglig sammenhængende udrednings- og observationsforløb i barnets nærmiljø.

Rådgivning og vejledning

- Rådgivning og vejledning til forældre og øvrige pårørende
- Rådgivning og vejledning til pædagoger, dagplejere o.a.
- Rådgivning og vejledning til PPR-kontor, kommunale forvaltninger, institutioner, o.a.

Specialundervisning og specialpædagogisk bistand til synshandicappede

- Kommunikationsundervisning
- ADL-undervisning (kompenserende teknikker vedr. almindelig daglig livsførelse)
- Mobility (kompenserende teknikker vedr. selvstændig orientering og mobilitet)

Hjælpemidler

Sagkyndig bistand, som kan danne fagligt grundlag for sagsbehandling og kommunal bevilling vedrørende:

- Optiske- og optikunderstøttende synshjælpemidler
- Øvrige synshjælpemidler
- Særlige pædagogiske hjælpemidler
- Særlige IT-hjælpemidler
- Øvrige IT-hjælpemidler

Aktiviteter

Konsulentbesøg i hjem, institution, dagpleje m.v.

Konsultation på Institut for Syn og Hørelse. Møder med andre instanser. Opfølgingsaktiviteter. Kursusaktiviteter.

Lovgrundlag

Serviceovens §5 stk.2, §10, §11, §112, §113
Folkeskolelovens §20 stk.2, §20 stk. 3

Takster

Ydelsen finansieres på baggrund af aftale om timetakst. Timetaksten udgør i 2025 1.034 kr.

Fordeling

Undervisningslovgivning/ sociallovgivning:
20/80

FAKTABOKS

Institut for Syn og Hørelse betjener årligt 60-80 småbørn fra alle kommuner i Regionen Nordjylland i henhold til ydelse 2A, hertil kommer deres pårørende og tilknyttede professionelle.

Skolebørn (6-18 år)

Ydelse 2B

Målgruppe

Skoleelever med en væsentlig og varigt nedsat synsfunktion (blinde og svagsynede) samt pårørende og professionelle.

Skoleelever med væsentligt nedsat tale-, læse- og skrivefunktion og deraf følgende kommunikationshandicap samt pårørende og professionelle.

Formål

Over for eleven og dennes nærmeste pårørende at afhjælpe eller begrænse følgerne af den nedsatte synsevne og/eller kommunikationsevne med henblik på at styrke barnets lærings- og øvrige udviklingspotentiale.

Over for kommunerne at stille det faglige grundlag og beredskab til rådighed således, at disse sættes i stand til at opfylde elevens og de pårørendes retskrav på:

- Udredningsydelser
- Vejlednings- og rådgivningsydelser
- Specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand
- Hjælpemiddelydelser

Omfang

Der er fri henvendelsesret for skolebørn op til en årlig ramme på fem timer, jf. aftalemodellen. Synshandicappede skoleelever, som er visiteret til Institut for Syn og Hørelse, modtager som minimum et skole/institution/ hjemmebesøg årligt.

Indhold

Udredning og intern visitation

Løbende udredning:

- Observation
- Specialoptisk udredning
- Tværfaglig udredning af funktionsnedsættelse specielt med henblik på kommunikationspotentiale og behov
  - Rådgivning og vejledning til forældre og øvrige pårørende.
  - Rådgivning og vejledning til PPR-kontor, kommunale forvaltninger, institutioner, o.a.

Specialundervisning og specialpædagogisk bistand til synshandicappede

- Kommunikationsundervisning
- ADL-undervisning (kompenserende teknikker vedr. almindelig daglig livsførelse)
- Mobility (kompenserende teknikker vedr. selvstændig orientering og mobilitet)

Hjælpemidler

Sagkyndig bistand, som kan danne fagligt grundlag for sagsbehandling og kommunal bevilling vedrørende:

- Optiske- og optikunderstøttede synshjælpemidler
- Øvrige synshjælpemidler
- Særlige undervisningsmaterialer og tekniske hjælpemidler
- Særlige IT-hjælpemidler
- Øvrige IT-hjælpemidler

Aktiviteter

Konsulentbesøg i skole, institution, hjem mv. Konsultation på Institut for Syn og Hørelse. Møder med andre instanser. Opfølgningsaktiviteter. Kursusaktiviteter.

Tværfaglige sammenhængende udrednings- og observati- onsføløb i barnets nærmiljø.

Lovgrundlag

Serviceoven §5 stk.2, §10, §11, §112 og §113

Folkeskoleloven §20 stk.2, §20 stk. 3

Takster

Ydelsen finansieres på baggrund af aftale om timetakst. Timetaksten udgør i 2025 1.034 kr.

Fordeling

Undervisningslovgivning/sociallovgivning: 80/20.

FAKTABOKS

Institut for Syn og Hørelse betjener årligt ca. 200 skoleelever fra alle kommuner i Region Nordjylland i henhold til ydelse 2B, hertil kommer deres pårørende og tilknyttede professionelle.

Unge og voksne

Ydelse 2C

Målgruppe

Unge og voksne med en væsentlig og varigt nedsat synsfunktion (blinde og svagsynede).

Unge og voksne med væsentligt nedsat tale-, læse- og skrivefunktion samt deraf følgende kommunikationshandicap.

Unge og voksne hørehæmmede og døvblevne med tiltagende kommunikationsproblemer, som ikke kan afhjælpes af høreapparater eller andre hjælpemidler alene.

Formål

Overfor borgeren og dennes pårørende at afhjælpe eller begrænse følgerne af den varigt nedsatte synsevne høreevne og/eller kommunikationsevne.

Udredning og løsning af problemstillinger vedrørende:

- Kommunikation og praktiske gøremål i dagligdagen
- Generelle problemstillinger i forbindelse med integration eller fastholdelse på arbejdsmarkedet
- Generelle problemstillinger vedr. den unges uddannelsesmuligheder.
- Over for kommunerne at stille det faglige grundlag og beredskab til rådighed således, at disse sættes i stand til at opfylde borgerens retskrav på:
- Udredningsydelse
- Vejlednings- og rådgivningsydelse
- Specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand
- Hjælpemiddelydelse

Omfang

Der er tale om kontinuerlige, kortere ydelsesforløb. Under forløbet er der fri henvendelse til Institut for Syn og Hørelses personale. Som oftest kan udredning og øvrige aktiviteter iværksættes og afvikles inden for rammen af 5 timer. Ved behov for yderligere bistand sker dette efter kommunal afgørelse.

Efter et forløb er afsluttet, kan der efterfølgende - ved nye eller ændrede behov - iværksættes et nyt forløb.

Hos en større del af målgruppen er der tale om progredierende lidelser. Det er således almindeligt, at der i løbet af en periode (2-3 år) er behov for iværksættelse af flere kortere forløb.

Indhold

Udredning og intern visitation

Løbende udredning:

- Observation
- Høreklínik*
- Specialoptisk udredning
- Tværfaglig udredning af funktionsnedsættelse specielt med henblik på kommunikationspotentiale og behov

*sundhedsydelse, indgår ikke med udgifter for tilbuddet, leveres fra regionens sundhedssektor.

Rådgivning og vejledning

Rådgivning og vejledning til borger, pårørende og evt. tilknyttet personale.

Rådgivning og vejledning til kommunal forvaltning og institutioner.

Specialundervisning og specialpædagogisk bistand til synshandicappede

- Kommunikationsundervisning
- ADL-undervisning (kompenserende teknikker vedrørende almindelig daglig livsførelse)
- Mobility (kompenserende teknikker vedrørende selvstændig orientering og mobilitet)

Hjælpemidler

Sagkyndig bistand, som kan danne fagligt grundlag for sagsbehandling og kommunal bevilling vedrørende:

- Optiske- og optikunderstøttende synshjælpemidler
- Øvrige synshjælpemidler
- Særlige pædagogiske hjælpemidler
- Særlige IT-hjælpemidler
- Øvrige IT-hjælpemidler

Aktiviteter

- Konsulentbesøg i hjem, institution mv.
- Konsultation på Institut for Syn og Hørelse
- Møder med andre instanser
- Opfølgingsaktiviteter
- Kursusaktiviteter
- Tværfaglig sammenhængende udrednings- og observationsforløb i evt. institution

Afgrænsning til anden lovgivning:

Unge uddannelsessøgende.

Udredning og løsning af den unges problemstillinger i forhold til specifik uddannelsesplads/uddannelsesforløb (statens myndighedsansvar) tilbydes uden for rammeaftalen, jf. ydelse 4A

Integration og fastholdelse på arbejdsmarkedet. Udredning og løsning af borgernes problemstillinger i forhold til specifik arbejdsplads/arbejdsfunktion

(Jobcenters myndighedsansvar) tilbydes uden for rammeaftalen, jf. ydelse 4B

Lovgrundlag

Serviceoven §5 stk.2, §10, §12, §112, §113
Lov om specialundervisning for voksne §1 stk. 3

Takster

Ydelsen finansieres på baggrund af aftale om timetakst. Timetaksten udgør i 2025 1.034 kr.

Fordeling

Undervisningslovgivning/sociallovgivning: 40/60.

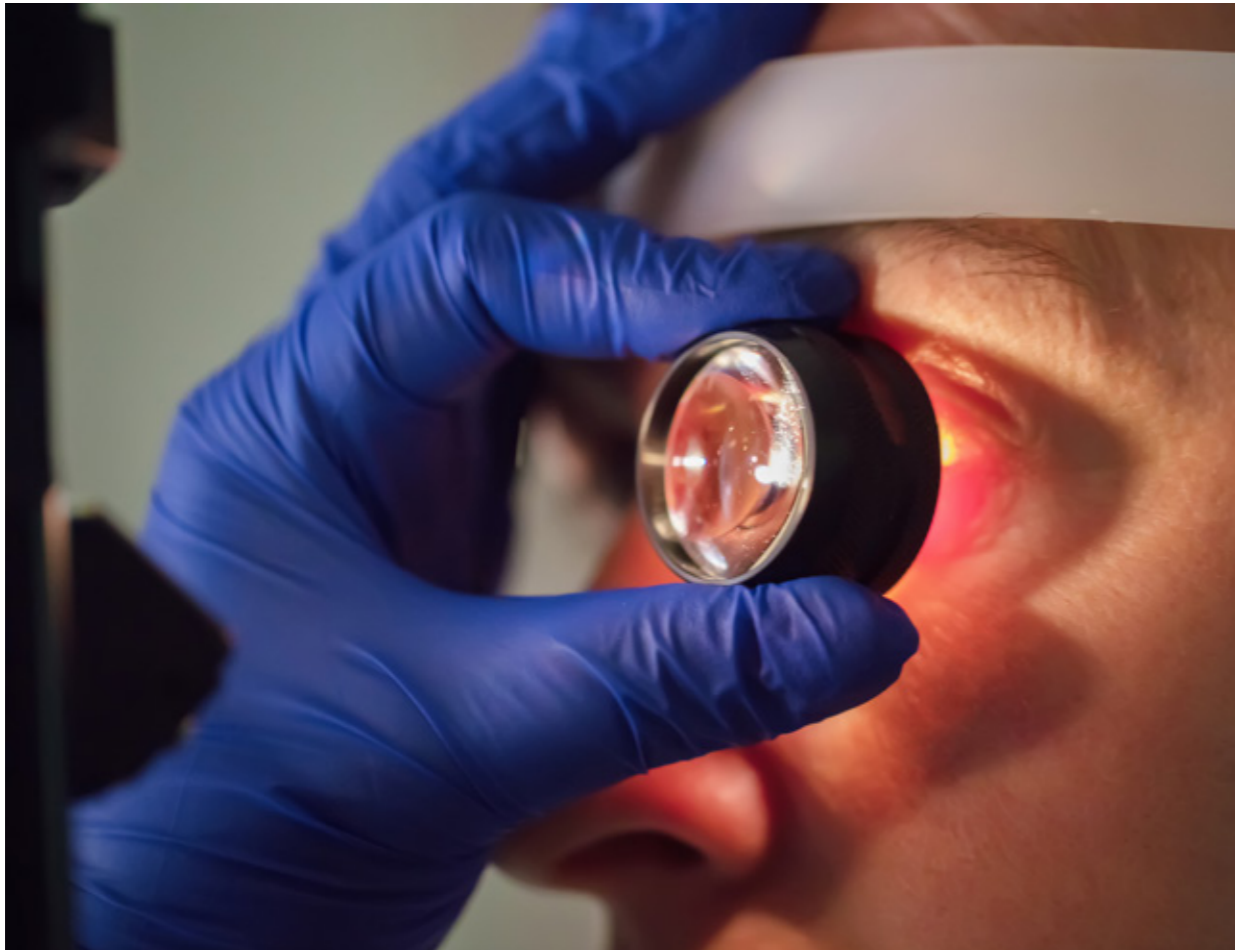
FAKTABOKS

Institut for Syn og Hørelse betjener årligt ca 7.000 unge og voksne fra alle kommuner i Regionen Nordjylland i henhold til ydelse 2C. Desuden ydes der rådgivning til tilknyttede pårørende og professionelle.

Børn og voksne med medicinsk-optisk definerede, varige øjenlidelser

Ydelse 2D

Målgruppe

Personer med medicinsk-optisk definerede, varige øjenlidelser, dvs. borgere, som oftest ikke er synshandicappede, men som har behov for specialfremstillede, tilskudsberettigede optiske synshjælpemidler.

Formål

Over for borgeren og dennes pårørende at afhjælpe eller begrænse følgerne af den medicinsk-optisk definerede, varige øjenlidelse.

Over for kommunerne at stille det faglige grundlag og beredskab til rådighed for kommunerne således, at disse sættes i stand til at opfylde borgernes retskrav på:

- Udredningsydelser
- Vejlednings- og rådgivningsydelser
- Hjælpemiddelydelser

Omfang

Der er tale om korte ydelsesforløb. Under forløbet er der fri henvendelse til Institut for Syn og Hørelses personale.

Efter at et forløb er afsluttet, kan der efterfølgende - ved nye eller ændrede behov - iværksættes et nyt forløb

Indhold

Udredning og intern visitation

- Specialoptisk udredning

Rådgivning og vejledning

Rådgivning og vejledning til borger, pårørende og evt. tilknyttet personale.

Rådgivning og vejledning til kommunal forvaltning og institutioner.

Hjælpemidler

Sagkyndig bistand, som kan danne fagligt grundlag for sagsbehandling og kommunal bevilling vedrørende:

- Særligt specialfremstillede kontaktlinser, briller og øjenproteser i henhold til indikationerne for bevilling af medicinsk-optiske synshjælpemidler

Lovgrundlag

Serviceoven §5 stk.2,
§10, §12 og §112

Takster

Ydelsen finansieres på baggrund af aftale om timetakst.
Timetaksten udgør i 2025 1.034 kr.

FAKTABOKS

Institut for Syn og Hørelse betjener årligt ca 7.000 unge og voksne fra alle kommuner i Regionen Nordjylland i henhold til ydelse 2C. Desuden ydes der rådgivning til tilknyttede pårørende og professionelle.

Kommunikations- undervisning

Ydelse 2E

Målgruppe

Høreområdet

Voksne med hørenedsættelse, tinnitus, lydoverfølsomhed, Menière, CI eller akut døvblevne, der har kommunikationsproblemer, som ikke kan afhjælpes af høreapparater eller andre hjælpemidler alene.

Undervisningen retter sig også mod nærmeste pårørende.

Synsområdet

Børn og voksne med længerevarende visuelle symptomer efter hjernerystelse og/eller erhvervet hjerne-skade, som har kommunikationsproblemer. Borger skal på Institut for Syn og Hørelse være udredt og diagnosticeret i forhold til binokulære synsproblematiske, som kan afhjælpes ved samsynstræning.

Formål

Høreområdet

At sætte brugeren i stand til at benytte høretaktik, håndtere tinnitus eller lydoverfølsomhed, lære visuelle kommunikationsstrategier, anvende høretekniske hjælpemidler hensigtsmæssigt samt kommunikation med CI. Over for kommunen at stille det faglige grundlag til rådighed mhp. at opfylde borgernes retskrav på specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.

Synsområdet

At optimere det funktionelle syn, så borger sættes i stand til f.eks. at læse eller anvende pc i nødvendigt omfang.

Omfang

Høreområdet

Rådgivningssamtaler opfulgt af individuelt tilrettelagt undervisningsforløb enten som eneundervisning, med andre hørehæmmede, som familie-kursus eller internat.

Synsområdet

Til opstart af et individuelt tilrettelagt undervisningsforløb vil der blive søgt om 10-15 timer. Alle forløb vil blive afregnet med det faktiske forbrugte antal timer. Et mindre antal borgere vil have behov for et lidt længere forløb for at opnå fuld effekt af indsatsen. I så fald vil der blive søgt om 5-10 timer ad gangen.

Indhold

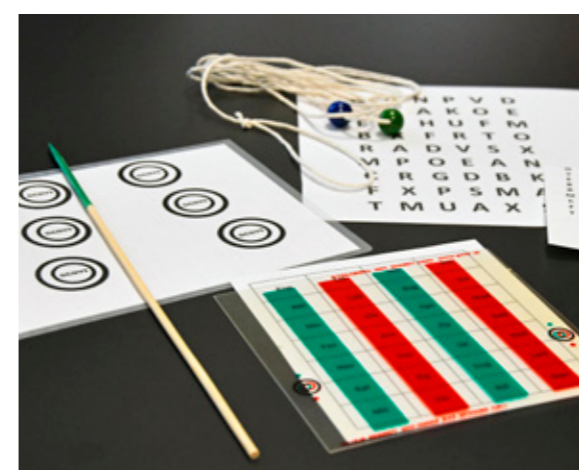
Høreområdet

Rådgivning og undervisning kan fx indeholde visuel tegnstøtte, mundaflæsning, teknikker til håndtering af tinnitus, lydoverfølsomhed eller Menière, genoptræning af hørelsen efter CI, alternative kommunikationsstrategier ved hjælp af teknologi.

- Vejledning, afprøvning af hjælpemidler og opfølgende undervisning i brugen af disse
- Tale-høretræning og rådgivning vedrørende behov for efterjustering af høreapparat/CI

Kommunikationsundervisning udbydes i følgende temaer:

- Genoptræning efter CI, individuelt og på hold
- Tinnituskursus, herunder lydoverfølsomhed
- Menières sygdom
- Introduktion til alternativ støtte i kommunikationen
- Brug af tegnstøttet kommunikation
- Opdateringskursus i tegnstøttet kommunikation
- Mundaflæsning
- Internatkursus i kommunikation, fire dage

Synsområdet

Undervisningen vil være individuel og kan indeholde:

- Instruktion i samsynsøvelser til hjemmetræning
  - Specialfremstillede undervisningsmaterialer
  - Vejledning om træningsmængde
  - Opfølgning hver 2. uge – skiftevis telefonisk og i klinikken
  - Afsluttende evaluering af træningsudbyttet
- Opstartede forløb afsluttes:
- Når synet vurderes funktionelt i det daglige
  - Ved manglende deltagelse af borger, herunder manglende kontakt i forbindelse med opfølgning

Lovgrundlag

Lov om specialundervisning for voksne
§1 stk. 3

Takster

Ydelsen finansieres på baggrund af aftale om timetakst. Timetaksten udgør i 2025 1.034kr.

Fordeling

Undervisningslovgivning/ sociallovgivning:
20/80

FAKTABOKS

Institut for Syn og Hørelse underviser årligt ca. 100 borgere i henhold til ydelse 2E. Som en del af tilbuddet ydes der også undervisning til borgernes pårørende.

Hjælpemiddelpuljer

Ydelse 3A, 3B, 3C

Formål

Formålet er over for borgeren at integrere hjælpemiddelforsyning vedr. optiske og særlige informationsteknologiske hjælpemidler i et sammenhængende forløb med den specialiserede indsats vedrørende rådgivning, undervisning og hjælpemiddelafrøvning i ydelserne 2A, 2B, 2C og 2D.

Formålet er over for kommunerne at stille det faglige grundlag og beredskab til rådighed således, at disse sættes i stand til at opfylde borgerens krav på hjælpemiddelforsyning og service.

Indhold

Indkøb (storindkøb i henhold til pris aftaler med en lang række leverandører) og genbrug af hjælpemidler. Individuel tilpasning og konfiguration.

Udlevering af hjælpemidler (teknisk instruktion).

Levering af hjælpemidler (installation og teknisk instruktion).

Servicering og support (reparationer, udskiftninger, installation, opgraderinger, tekniske instruktioner samt transportopgaver og logistik i forbindelse hermed).

Hjælpemiddelpulje 3A

Optiske- og optikunderstøttende synshjælpemidler og særlige it-hjælpemidler.

Puljen indeholder forsyning og servicering af hjælpemidlerne.

Udgiften til afprøvning og tilpasning hos børn og voksne i forbindelse med medicinsk-optisk defineret varig øjenlidelse er indeholdt i puljen. Aktiviteten kan foregå hos lokale optometriste eller hos én af instituttets optometriste.

Målgruppe

Personer med væsentlig og varigt nedsat synsfunktion (blinde og svagsynede).

Personer med medicinsk-optisk definerede øjenlidelser med behov for specialfremstillede tilskudsberettigede optiske synshjælpemidler.

Personer med væsentligt nedsat tale læse- og skrivefunktion og deraf følgende kommunikationshandikap.

Hjælpemidler i puljen

Svagsynsoptik

Lupper (luplamper, håndlupper, lyslupper, standlupper), lupbriller, kikkerter, kikkertbriller, filterbriller, CCTV (elektronisk forstørrelsesapparat).

Optikunderstøttende hjælpemidler

Særlig belysning, skråplader, konceptholdere.

Medicinsk-optiske hjælpemidler

Briller, filterbriller, kontaktlinser, urglasforbindinger, øjenproteser.

Computere med standardsoftware, der understøtter programmer til blinde og svagsynede.

Særlige IT-hjælpemidler

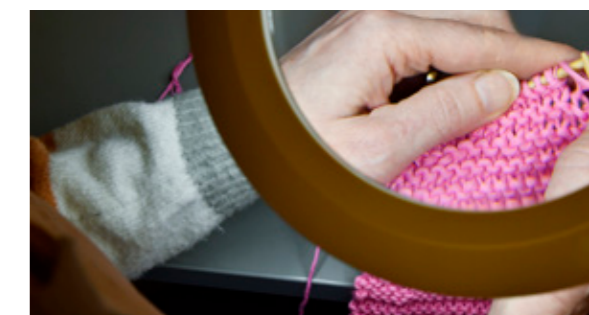
Forstørrelsesprogrammer og programmer til oplæsning af tekst og andre hjælpemidler med kunstig tale. Talemaskiner, særlige tastaturer og mus, øjenstyringsystemer til pc'er.

Lovgrundlag

Serviceoven §112, §113.

Takster

Ydelsen finansieres på baggrund af aftale om trækningsret.

Hjælpemiddelpulje 3B

Øvrige hjælpemidler til blinde og svagsynede

Puljen indeholder forsyning og servicering af hjælpemidlerne

Målgruppe

Børn og voksne med væsentlig varigt nedsat synsfunktion (blinde og svagsynede).

Øvrige hjælpemidler

Området omfatter en lang række specielle hjælpemidler, som indgår i den synshandicappede borgers hverdag med henblik på at afhjælpe de varige følger af den synsmæssige funktionsnedsættelse i de dagligdags gøremål.

Fælles for hjælpemidlerne er, at de aflæses ved hjælp af lyd, taktile afmærkninger eller specielt svagsynsvenlige foranstaltninger.

Der er tale om mange hundrede produktnumre, hvoraf de fleste er under bagatelgrænsen i forhold til at kunne udlånes som hjælpemiddel.

Hjælpemidler i puljen

Eksempler på de mest gængse hjælpemidler i puljen er talende ure, punktafmærkede ure, blindestokke, telefoner med særlig afmærkninger, digitale afspillere, digitale notatapparater, talende vægte, foranstaltninger vedrørende speciel rumbelysning eller vedrørende afmærkninger af apparatur eller køkkenredskaber.

Lovgrundlag

Serviceoven §112, §113.

Takster

Ydelsen finansieres på baggrund af aftale om trækningsret.

Hjælpemiddelpulje 3C

Særlige undervisningsmaterialer og tekniske hjælpemidler

Puljen indeholder forsyning og servicering af hjælpemidlerne.

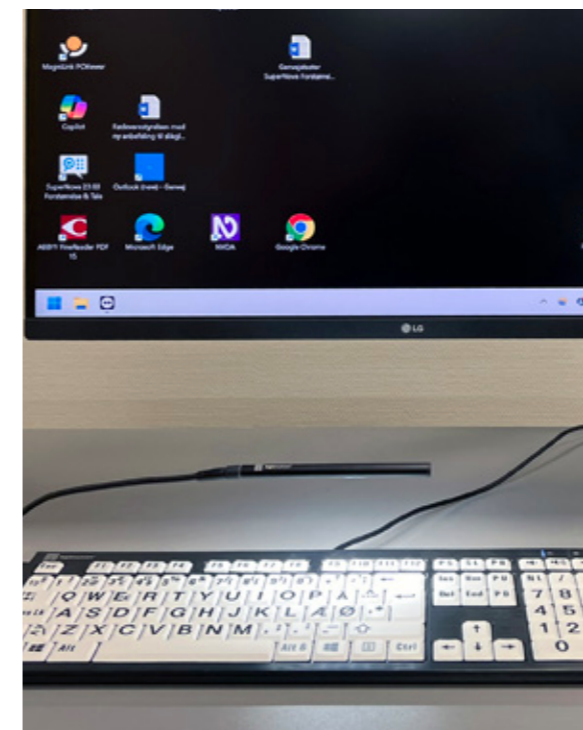
Målgruppe

Småbørn og skoleelever med væsentlig varigt nedsat synsfunktion.

Hjælpemidler i puljen

Hjælpemiddelområdet omfatter i stort omfang de samme hjælpemidler som indgår i hjælpemiddelpulje 3A og 3B.

Derudover indgår en række mere specifikke hjælpemidler til undervisningsbrug og kommunikation: CCTV med tavlekamera, svagsynsborde med specialbelysning og elektronisk punktskriftsapparatur.

Lovgrundlag

Folkeskoleloven §20 stk. 2 og stk. 3.

Takster

Ydelsen finansieres på baggrund af aftale om trækningsret.

FAKTABOKS

Institut for Syn og Hørelse betjener årligt ca. 2.000 borgere fra alle kommuner i Regionen Nordjylland med hjælpemiddeludlevering som en integreret del af rådgivningen, jf. 2A, 2B, 2C, 2D. Desuden modtager ca. 1000 borgere isolerede hjælpemiddelydelser fra instituttets teknikerteam i form af reparationer, udskiftninger, ombytninger m.m.

Øvrige ydelser uden for rammeaftalen

Uddannelsessøgende

Statens myndighedsansvar

YDELSE 4A

Målgrupper

Uddannelsessøgende* med væsentlig og varigt nedsat høre- eller synsfunktion og/eller unge med væsentligt nedsat tale-, læse- og skrivefunktion og deraf følgende kommunikationshandicap.

*gymnasiale ungdomsuddannelser, erhvervsuddannelser, højskoler, efterskoler, videregående uddannelser.

Formål

Over for den uddannelsessøgende at afhjælpe eller begrænse følgerne af den nedsatte hørelse, synsevne og/eller kommunikationsevne med henblik på at styrke den uddannelsessøgendes lærings- og øvrige udviklingspotentiale. Over for Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) at stille det faglige grundlag og beredskab til rådighed således, at disse sættes i stand til at opfylde den unges/de pårørende retskrav på:

- Udredningsydelser
- Vejlednings- og rådgivningsydelser
- Specialpædagogisk støtte
- Hjælpepemdelydelser

Omfang

Ydelserne iværksættes og afvikles efter bestilling fra STUK. Efter et forløb er afsluttet, kan der efterfølgende i tilfælde af nye eller ændrede behov iværksættes et nyt forløb efter ansøgning om yderligere

SPS. Ydelserne samordnes og koordineres i forhold til kommunernes ansvarsområde vedrørende øvrige ydelser i henhold til Serviceloven og Lov om specialundervisning for voksne.

Efterfølgende, i tilfælde af nye eller ændrede behov, iværksættes et nyt forløb efter ansøgning om yderligere SPS. Ydelserne samordnes og koordineres i forhold til kommunernes ansvarsområde vedrørende øvrige ydelser i henhold til Serviceloven og Lov om specialundervisning for voksne.

Indhold

Udredning og intern visitation

- Tværfaglig udredning af funktionsnedsættelsen, specielt med henblik på kommunikationspotentiale
- Observation
- Optikerkontrol

Rådgivning og vejledning

Rådgivning og vejledning til den uddannelsessøgende, dennes lærere samt den specifikke undervisningsinstitution i øvrigt vedrørende de undervisningsspecifikke handicapproblematikker.

Rådgivning og vejledning til kommunal forvaltning, institutioner mv.

Specialundervisning og specialpædagogisk bistand

- Kommunikationsundervisning
- ADL-undervisning (kompenserende teknikker vedrørende almindelig daglig livsførelse
  - Mobility (kompenserende teknikker vedr. selvstændig orientering og mobilitet)

Hjælpepemdler

Sagkyndig bistand, som kan danne fagligt grundlag for sagsbehandling og bevilling vedrørende:

- Særlige undervisningsmaterialer og tekniske hjælpemidler

Ydelserne samordnes og koordineres i forhold til kommunernes ansvarsområde vedrørende øvrige ydelser i henhold til Serviceloven:

- Høretekniske hjælpemidler.
- Optiske- og optikunderstøttende synshjælpepemdler
- Øvrige synshjælpepemdler
- Særlige IT-hjælpepemdler
- Øvrige IT-hjælpepemdler

Lovgrundlag

Gældende lovgivning for uddannelser samt bekendtgørelse om Særlig Pædagogisk Støtte (SPS- loven)

Takster

Ydelsestakst i hht. kontrakt med STUK.

Integration og fastholdelse på arbejdsmarkedet

Jobcenters myndighedsansvar

YDELSE 4B

Målgrupper

Personer i erhverv eller arbejdssøgende med væsentlig og varigt nedsat høre- eller synsfunktion og/eller nedsat tale-, læse- og skrivefunktion og deraf følgende kommunikationshandicap.

Formål

Over for borgeren og dennes pårørende at afhjælpe eller begrænse følgerne af den varigt nedsatte syns- eller hørefunktion og/eller kommunikations-evne med særlig fokus på borgerens behov i forbindelse med integration eller fastholdelse på arbejdsmarkedet.

Over for Jobcenter at stille det faglige grundlag og beredskab til rådighed således, at disse sættes i stand til at opfylde borgerens retskrav på:

- Udredningsydelser
- Vejlednings- og rådgivningsydelser
- Specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand
- Hjælpe-middelydelser

Omfang

For voksne, som er tilknyttet Institut for Syn og Hørelse med henblik på bistand i forhold til integration og fastholdelse på arbejdsmarkedet, er der løbende fri henvendelse, og opfølgningen prioriteres efter behov. Der er tale om kontinuerlige kortere ydelsesforløb. Ydelserne iværksættes og afvikles efter Jobcentrets afgørelse.

Efter et forløb er afsluttet, kan der efterfølgende ved nye eller ændrede behov iværksættes et nyt forløb. Ydelserne samordnes og koordineres i forhold til kommunernes ansvarsområde vedrørende øvrige ydelser i henhold til Serviceloven og Lov om specialundervisning for voksne.

Indhold

Udredning og intern visitation

Løbende udredning:

- Observation
- Høre-klinik
- Specialoptisk udredning
- Tværfaglig udredning af funktionsnedsættelse specielt med henblik på kommunikationspotentiale og behov

Rådgivning og vejledning til borger og pårørende og evt. professionelle.

Rådgivning og vejledning til Jobcenter, institutioner, arbejdspladser o.a.

Specialundervisning og specialpædagogisk bistand

- Kommunikationsundervisning
- ADL-undervisning (kompenserende teknikker vedrørende almindelig daglig livsførelse)
- Mobility (kompenserende teknikker vedr. selvstændig orientering og mobilitet)
- Hjælpe-midler

Sagkyndig bistand som kan danne fagligt grundlag for sagsbehandling og bevilling vedrørende:

- Særlige arbejdsredskaber

Ydelserne samordnes og koordineres i forhold til kommunernes ansvarsområde vedrørende øvrige ydelser i henhold til Serviceloven:

- Høre-tekniske hjælpemidler
- Optiske- og optikunderstøttende synshjælpe-midler
- Øvrige synshjælpe-midler
- Særlige IT-hjælpe-midler
- Øvrige IT-hjælpe-midler

Lovgrundlag

Lov om aktiv beskæftigelsesindsats.

Takster

Ydelsen finansieres på baggrund af aftale om timetakst.

Timetaksten udgør i 2025 1.034 kr.

SYN

Synsscreening af voksne med psykiske udviklingshandicap

YDELSE 4E

Målgrupper

Voksne med psykiske udviklingshandicap, som bor på kommunale botilbud.

Formål

At opspore voksne med psykiske udviklingshandicap med synsproblemer med henblik på at iværksætte synsfremmende foranstaltninger, for eksempel korrektion af synet med briller. At give personale på botilbuddet mulighed for at tage hensyn til et synshandicap i borgerens hverdag.

Indhold

Udredning og intern visitation

Screeningen vil blive foretaget af synskonsulenter fra Institut for Syn og Hørelse. Hvis der findes borgere med nedsat syn, henvises de til en lokal optiker, hvis det vurderes, at borgeren er i stand til at medvirke i en almindelig brilleudmåling.

I modsat fald tilbydes de en undersøgelse af en specialoptiker, der kan undersøge, om der er et brillebehov. Hvis de screenede borgere med synsnedsettelse ikke kan afhjælpes med briller, vil der blive anbefalet at få foretaget en øjenlægeundersøgelse hos en privatpraktiserende øjenlæge.

Omfang

Faktisk forbrugt tid op til tre timer pr. borger, inkl. kørsel.

Lovgrundlag

Serviceovens §12

Takster

Konsulenttimetakst i ydelsen finansieres på baggrund af aftale om timetakst. Timetaksten udgør i 2025 1.034 kr.

Institut for Syn og Hørelse

Sofiendalsvej 91
9200 Aalborg SV
Tlf.: 97 64 70 00
synoghoere@rn.dk
cfs.rn.dk

Høreafdelingen kan kontaktes
telefonisk på
tlf. 97647006 mandag – fredag
klokken 8.00 - 12.00

Januar 2025